

ŠEZDESET PET GODINA OBNOVE HAJDUKA NA OTOKU VISU

UDK: 796.332 (497.5 Vis) "1944"

796.332:061.237 (497.5 Split) "1944"

Primljeno: 23. III. 2009.

Stručni rad

MLADEN CUKROV

Muzej športa – Split (u osnivanju)

Getaldićeva 13

21000 Split, HR

Kad je u travnju godine 1941. talijanska vojska okupirala Split, u gradu je zamrla sva športska aktivnost, a klubovi su bili raspušteni. Unatoč svim nastojanjima talijanskih, a poslije i ustaških vlasti, do oživljavanja splitskog športa nije došlo sve do godine 1944. Tek na poziv Oblasnog narodnooslobodilačkog odbora za Dalmaciju igrači i članovi uprave Hrvatskoga športskog kluba Hajduk odazivaju se partizanskom pokretu i u svibnju godine 1944. okupljaju na slobodnom teritoriju otoka Visa. Ta generacija igrača pronijet će istinu i slavu antifašističke borbe hrvatskog naroda protiv okupatora. Ti su nogometni ambasadori u razdoblju od 7. svibnja 1944. do 23. listopada 1945.g., u interesu mira i prijateljstva posjetili tri kontinenta, Europu, Afriku i Aziju, odnosno sedam država: Jugoslaviju, Italiju, Maltu, Egipat, Palestinu, Libanon i Siriju. Gostovali su u 44 grada, prevalili 30 tisuća kilometara i odigrali 113 utakmica.

Ključne riječi: talijanska okupacija Splita 1941., raspuštanje splitskih športskih klubova, obnova Hrvatskoga nogometnog kluba Hajduk, 7. svibnja 1944. na otoku Visu

Odmah nakon okupacije Splita od strane talijanske vojske, 6. travnja godine 1941., rad športskih klubova je zamro. Nešto malo športskih aktivnosti bilo

je još do kolovoza 1941., kada su *Hajduk, Nada, Val* iz Donjih Kaštela i *Jadran* iz Kaštel Sućurca odigrali nekoliko prijateljskih utakmica. *Radnički sportski klub Split* nije želio više javno nastupati, tako da se nije ni odazvao utakmici s *Hajdukom* najavljenoj za 5. lipnja 1941. godine.¹

Talijani su pokušali ponovo organizirati splitske klubove obećavajući povoljne uvjete za nastupe u natjecanjima države Italije. Splitski klubovi su to odbili, a samo je mali broj pojedinaca stao na talijansku stranu. Kad su vidjeli da svoje namjere tako ne mogu ostvariti okupatori su počeli primjenjivati metode ucjene i prisile. Guverner Dalmacije Giuseppe Bastianini 19. srpnja 1941. donosi naredbu da se klubovi koji ne žele biti odjeli Fašističke stranke, proglase nezakonitima i raspuste. Postojala je kaznena odredba za neizvršenje ove naredbe od dva mjeseca do dvije godine, a bila je objavljena na talijanskom i hrvatskom jeziku (u Službenom listu Namjesništva Dalmacije u Zadru br. 2, od 1. kolovoza 1941. - XIX).²

Većina klubova je raspuštena, a klupska imovina koja se nije uspjela skloniti, konfiscirana je posebnim rješenjem prefekta splitske pokrajine dr. Paola Zerbinija (br. 1844 od 8. studenoga 1941. godine³).

Zbog bojkota športaša Talijani nisu uspjeli pokrenuti rad splitskih klubova, pa su bili prisiljeni športsku aktivnost poticati u školama i organizacijama fašističke omladine GIL (Gioventù italiana littorio) i GUF (Gioventù universitaria fascista). Nakon godinu dana svoje uprave uz nekoliko pokušaja Talijani ipak nisu uspjeli pokrenuti rad športskih organizacija u Splitu. To ih je natjeralo da 31. svibnja 1942. objave dekret u novinama *Il popolo di Spalato* od kojim se osnivaju sljedeći klubovi:

Società Nuoto Juventus Spalato (umjesto *Jadrana*), *Società Calcio Spalato* (umjesto *Hajduka*), *Società Canottieri Dalmazia Spalato* (umjesto *Gusara*), *Società Tennis Firule Spalato* (umjesto *Jugoslavenskog tenisa kluba Split*) i *Circolo della Vela Adria* (umjesto *Labuda*).⁴

Nakon raspuštanja kluba mnogi *Hajdukovi* igrači i članovi uprave uključili su se u ilegalni partizanski pokret koji je iz dana u dan postajao sve masovniji u okupiranom Splitu. Većina njih je, nakon kapitulacije Italije, prešla u partizanske jedinice. U Splitu je od 6. do 26. rujna 1943. bila uspostavljena partizanska vlast. Razoružane su talijanske postrojbe u gradu i ispražnjena skladišta. Građani su odnijeli kućama hranu, pokrivače i ostalo što se moglo naći u skladištima. Partizani su došli do većih količina oružja koje im je treba-

lo za nastavak borbe. Tih dana Split je nekoliko puta bombardirala njemačka avijacija. Jedan takav napad dogodio se 19. rujna 1943., kada su njemački avioni, tzv. *štuke*, istresli veću količinu bombi nad Splitom. Cilj napada bile su barake talijanske vojske u Poljudu i Špinutu, kao i skladište građevinskog materijala u vlasništvu braće Bonačić. Naime, ispod nadstrešnica tog skladišta bile su složene salonitne cijevi za koje su Nijemci mislili da su topovske. U tim je bombardiranjima poginulo mnogo Splitsana i talijanskih vojnika. Grad je proživljavao teške trenutke, a stanovnici su živjeli u velikom strahu. Situacija je partizanima nalagala povlačenje iz Splita pred puno jačim i opremljenijim neprijateljem.⁵

Pri povlačenju iz Splita na Žnjanu je, blizu očevih vinograda, poginuo nogometaš *Vuka* Ante Bagat. Tako je Stipe Bagat iz Petrićeve ulice na Lučcu ostao i bez trećeg sina, jer mu je najmlađi sin Miljenko umro u šibenskom zatvoru godine 1942., a u noći 1. lipnja 1943. poginuo mu je sin Vlado Bagat. To je samo jedna od stotina tragičnih priča iz ratnog Splita.⁶

Nakon odlaska partizana u Splitu je vladala civilna vlast NDH, od 26. rujna 1943. do 26. listopada 1944., s time da je vojna vlast u cijelosti bila u njemačkim rukama. Naredbom br. 6132 /44 od 18. svibnja 1943. glavara građanske uprave viteza dr. Bruna Nardellija, pri Ministarstvu za oslobođene krajeve, odnosno Glavarstvu građanske uprave za Dalmaciju u Splitu, vraćena je klubovima imovina, s time da Kotarski sud to provede i upiše u zemljišne knjige. Za tih 13 mjeseci u Splitu su održane samo četiri športske priredbe, i to tri nogometne utakmice i jedna vaterpolska, u kojima su nastupali vojni timovi. Ustaška vlast nastojala je obnoviti *Hajduk*, ali to joj nije pošlo za rukom, jer nisu uspjeli privoljeti ni jednog člana da pristupi obnovi kluba. U Zagrebu je osnovan i odbor za pomoć *Hajduku*, ali sve je bilo uzalud. Igralište kraj stare Plinare i dalje je ostalo pusto i zapušteno.⁷

Krajem godine 1943. na Vis pristižu prvi saveznički vojnici koji pomažu partizanski pokret u borbi protiv zajedničkog neprijatelja. Uredio se aerodrom tako da su danonoćno na njega slijetali avioni s hranom i oružjem. Isto tako, to je bila međustanica savezničkim avionima na letovima prema Njemačkoj i natrag prema bazama u Italiji, nakon izvršenih zadataka nad Njemačkom i ostalim okupiranim zemljama. Često je aerodrom na Visu bio spasonosan jer je bilo dosta oštećenih i zapaljenih aviona koji ne bi izdržali let do Italije. U početku nije bilo baš prisnih veza između domaćeg stanovništva na Visu i save-

znika. Vladalo je nepovjerenje, koje je, međutim, postupno nestajalo. Tome su svakako pridonijeli i športski susreti. U partizanskim jedinicama, naime, kada su okolnosti to dopuštale, razvila se intenzivna športska aktivnost. Održavala su se natjecanja u atletici, plivanju, vaterpolu i nogometu. Saveznici su se također bavili raznim športskim aktivnostima i željeli se natjecati sa športašima iz partizanskih jedinica.

U jesen godine 1943. nikla je zamisao da se obnovi *Hajduk*, ali ovaj put kao član NOV-a (Narodnooslobodilačke vojske) i POJ-a (Partizanskih odreda Jugoslavije). Funkcionari Oblasnog komiteta Komunističke partije Hrvatske (KPH) za Dalmaciju došli su na tu ideju prilikom športskih natjecanja u Livnu. Pitanje ponovnog organiziranja *Hajduka* među prvima su pokrenuli dr. Šime Poduje i Ante Muljačić.⁸

Ta zamisao nije ostvarena zbog intenzivnih ratnih operacija okupatora. Ratna operacija nazvana šestom neprijateljskom ofenzivom postavila je kao cilj zauzimanje dalmatinskih otoka i priobalja. U borbama s neprijateljem sudjelovala je i XXVI. dalmatinska divizija NOVOJ-a, čiji su se dijelovi potkraj 1943. godine našli na otoku Hvaru. U redovima partizanskih jedinica te divizije bilo je dosta nogometaša *Hajduka*, *Splita* i još nekih dalmatinskih klubova, koji su, kad su im ratne prilike to dopuštale, povremeno igrali nogomet. Nešto kasnije, neke jedinice XXVI. divizije prešle su na otok Vis. Početkom ožujka godine 1944. se u razgovoru između braće Joze i Frane Matošića te Bonaventure Parića s komandantom Prve dalmatinske brigade Bogdanom Stuparom rodila ideja o jakoj nogometnoj momčadi. Budući da je u XXVI. diviziji bilo dosta dobrih nogometaša, došlo je i do odigravanja prvih nogometnih utakmica na Visu. Igralo se uglavnom s momčadima savezničkih jedinica koje su u to doba stacionirane na Visu.⁹

Vidjevši pozitivne efekte ovih športskih natjecanja partizana sa saveznicima, komandant Prve dalmatinske brigade Bogdan Stupar izdao je 6. ožujka 1944. naredbu kojom se osniva *Nogometna grupa* od 15 igrača *Hajduka*, *Splita*, *AŠK-a*, *Osvita* (Šibenik) i drugih. To su bili: Ante Antonini, Mladen Berković, Dušan Bizjak, Dušan Bjelanović, Hrvoje Čulić, Zlatko Ferić, Vinko Jelaska, Vlade Kaliterna, Jozo i Frane Matošić, Bonaventura Parić, Ivo Peršić, Bogomir Roje, Veljko Šubašić i Marko Vušković. Prva utakmica tako organizirane *Nogometne grupe XXVI divizije* odigrana je 9. ožujka 1944. na improviziranom igralištu pokraj ratnog aerodroma protiv engleskih artiljeraca. *Nogometna gru-*

pa XXVI divizije bila je puno bolja i pobijedila je rezultatom 12 : 2. Proslavio se Frane Matošić sa 6 pogodaka, a odmah uz njega bio je njegov brat Jozo sa 5 pogodaka. Onaj preostali postigao je Veljko Šubašić. Igrači su nosili bijele majice sašivene od engleskih padobrana s velikom zvijezdom petokrakom na prsima. Vojničke cokule uspješno su pretvorene u kopačke. Ta prva športska oprema izrađena je u radionicama intendature Štaba Prve dalmatinske brigade.

Uvjeti života i rada *Nogometne grupe* nisu bili nimalo laki. Za treninge nije bilo puno vremena jer su se obavljali razni vojnički poslovi i zadaci. Nogometaši su bili smješteni u zaseoku Marinje Zemlje. Trebalo je pješice ili uz pomoć savezničkih džipova i kamiona stići na treninge s udaljenih položaja. Utakmice sa savezničkim momčadima uglavnom je ugovarao Ivo Peršić. U nešto manje od dva mjeseca *Nogometna grupa XXVI. divizije* odigrala je 16 utakmica s momčadima savezničkih jedinica.¹⁰

Organizacioni sekretar CK KPH Duško Brkić razgovarao je o obnovi *Hajduka* s Jakovom Blaževićem, članom ZAVNOH-a, kada je ovaj početkom travnja godine 1944. boravio u Dalmaciji.¹¹

Operativna odluka za obnovu *Hajduka* donesena je u nedjelju 9. travnja 1944. u Vrdovu gdje se nalazio štab XX. dalmatinske divizije. Tu su se partizanski rukovodioci Vice Buljan i Drago Gizdić susreli sa Spasenijom Canom Babović, članicom CK KPJ, Duškom Brkićem, članom CK KPH, i Jakovom Blaževićem, članom ZAVNOH-a.¹²

Ostvarenje zadaće obnove *Hajduka* preuzeo je odmah sutradan Oblasni narodnooslobodilački odbor Dalmacije pismom od 10. travnja 1944. upućenim dr. Šimi Poduji u intendanturu VIII. korpusa, istaknutom igraču i športskom djelatniku predratnog *Hajduka*. Pismo je uputio Drago Gizdić u ime Oblasnog narodnooslobodilačkog odbora Dalmacije, a u njemu je između ostalog pisalo:

*Trebaš odmah doći u sjedište cetinjske Komande područja i preko nje zatražiti druga Dušana Brkića, člana ZAVNOH-a... odlučeno je da se što prije formira nogometni klub Hajduk iz Splita, od njegovih bivših igrača. Zadatak kluba će biti da ide vani (inozemstvo) predstavljati naš mladi sport ... uputi pozive svim bivšim igračima kao i trenerima Hajduka, da odmah dođu do Komande splitskog područja...*¹³

Kad je 13. svibnja 1944., na položaju, dobio ovo pismo, dr. Šime Poduje je odmah reagirao i već 14. travnja poslao pozive petnaestorici nogometaša *Haj-*

duka, preko ilegalnoga Mjesnog NOO Splita (Narodnooslobodilački odbor). Osim poziva igračima dr. Šime Poduje uputio je i dopise Oblasnom narodnooslobodilačkom odboru Dalmacije preko Drage Gizdića, te partizanskim zapovjednicima Dušanu Brkiću i Milošu Žanku. U tim ih je dopisima izvjestio kako je uputio pozive petnaestorici igrača i kako se duboko nada da će akcija uspjeti. U svojim sjećanjima nogometaš Hajduka Frane Duplančić Kota spomenuo je Peru Šegvića Gobu koji mu je osobno uručio taj poziv. Svaki od poziva imao je na vrhu omotnice ispisano ime kome se treba predati u najvećoj tajnosti. U pozivu igračima je pisalo:

Na temelju posebnog ovlaštenja oblasnog NOO Dalmacije pozivam te da odmah bez odlaganja, a najduže kroz deset dana, pređeš na oslobođeni teritorij i prijaviš se u Komandu splitskog područja. Razlog ovom pozivu je odluka drugova iz ZAVNOH-a, a poslije AVNOJ-a, naše najveće političke institucije, da se što prije formira sportski klub Hajduk iz Splita, od njegovih igrača. Zadatak će kluba biti da u inostranstvu predstavlja naš mladi sport, te da sa svojim teamom nastupa na raznim reprezentativnim utakmicama. Tvoj Šime.¹⁴

Tako je Šimi Poduji uspjelo da u samo 28 dana, od zamisli 9. travnja pa do Skupštine 7. svibnja, sakupi sve igrače i prebaci ih na otok Vis. Odazvali su se svi pozvani igrači Hajduka, osim Karla Čapete, kome se teško razboljela žena i morao je ostati u Splitu. Odazvali su se: Ivo Alujević, Branko Bakotić, Miljenko Batinić, Ljubo Benčić, Petar Brkljača, Bartul Čulić, Frane Duplančić Kota, Miljenko Krstulović, Leo Lemešić, Slavko Luštica, Ive Radovniković, Janko Rodin te Zdenko i Žarko Zelić. Akcija je krenula 23. travnja 1944. u 11 sati, a zorno mjesto bilo je na nekadašnjem mostu (danas zgrada Županije splitsko-dalmatinske, na početku Vukovarske ulice). Igrači su vodili računa da se ne grupiraju, kako ne bi bili sumnjivi. Na tom ih je mjestu dočekala žena koja je imala zadatak da ih izvede iz grada prema Solinu. Nakon što je Ljubo Benčić s njom razmijenio lozinku, krenuli su prema Solinu. Iza 'zagonetne' žene išli su Ljubo Benčić i Janko Rodin. Svi ostali su oprezno, po dvojica, krenuli za njima, na razmaku od kojih stotinu metara. Prva opasnost čekala ih je na Željezničkom mostu u Solinu. Njihov vodič ondje ih je napustio, hrabro odradivši svoju zadaću. Trebalo je proći most, na kome je stražario njemački vojnik. Ipak, sve je prošlo dobro, i igrači su, pomalo, dva po dva, prešli most. Nakon nekog vremena sakupili su se u Rupotinama, nedaleko od Splita. Umorni od dugog pješaćenja plegli su na ledinu i čekali mrak kako bi

mogli krenuti dalje. Čekao ih je prijetoj Greda na Kozjaku, koji su dobro čuvali Nijemci i ustaše. Kad su pod okriljem mraka svladali ovu prvu ozbiljniju prepreku, igrači su imali prilike prvi put vidjeti partizane. Dočekalo ih je njih desetak, sa zadaćom da se dalje brinu o nogometašima *Hajduka*. U njihovoj pratnji spustili su se niz drugu stranu Kozjaka, u zaselak Korušće. Ondje su ih čekali stari hajdukovci, partizani dr. Šime Poduje i Dušan Stipanović Gusina, koji su sve to i organizirali. Dalje je o nogometašima *Hajduka* brigu preuzeo Ivo Ninić Đunduleta, komandant Šibensko-trogirskog odreda. Osim dr. Šime Poduje i Dušana Stipanovića Gusine igračima *Hajduka* pridružio se i Dražen Martić koji je prebjegao iz domobrana i priključio se svojim suigračima. Plan je bio da se cijela skupina prebaci na šibensko područje i domogne se otoka Kaprija. Dalje bi se nogometaši prebacili brodom na otok Vis.

Problemi su počeli trećeg dana, 26. travnja 1944., kada su Nijemci i ustaše napali prostor kojim su se kretali nogometaši u pratnji partizana, te je postojala opasnost da budu otkriveni i napadnuti. Odlučeno je da se ne produži dalje prema Šibeniku, jer su svi prolazi i putovi bili dobro čuvani. Skupina je vraćena u Bliznu nedaleko od Trogira, dok se ne donese odluka o prebacivanju na slobodni teritorij. Odlučeno je da se uspostavi veza s partizanima u Vinišću i Malom Drveniku, kako bi se osiguralo prebacivanje nogometaša *Hajduka* na otok Vis. Igrači su bili sklonjeni u šumicu Veselić nedaleko od Vinišća, a kretali su se samo noću, jer su svagdje oko njih bile njemačke straže. U Veseliću su trebali ostati četiri dana dok se ne stvore uvjeti za prebacivanje na Mali Drvenik. Situacija je, iz dana u dan bila sve teža jer nije bilo dovoljno hrane i igrači su pomalo postajali nervozni.

Na Praznik rada, 1. svibnja, dok su na okolnim brdima gorjele svečarske vatre, sakriveni u noći, igrači su se, u svom četvrtom pokušaju, uspjeli spustiti do mora. Ondje ih je na svoj ribarski brod prihvatio Ivan Pavić i prebacio ih do Malog Drvenika. Poto su se pod okriljem noći pješice prebacili na drugu stranu otoka. Iako je noć bila prohladna, igrači su bili samo u gaćicama, kako bi mogli plivati u slučaju bilo kakve opasnosti. Više od dva sata čekalo se da se pojave ugovoreni znakovi - dva kratka svjetla na pučini. Postojala je opasnost da ih primijete njemački brodovi koji su obilazili prostor. Ipak, radosni uzvik Ive Radovnikovića značio je da su svjetla bljesnula; za svaku sigurnost, znak je ponovljen. Pod okriljem noći igrači su se prebacili na partizanski ratni brod *Topčider* i krenuli prema Visu. Cijelu su operaciju iz daljine diskretno pratila

dva britanska ratna broda, za svaki slučaj. Tako je momčad *Hajduka* nakon deset dana neizvjesnosti i opasnosti 2. svibnja godine 1944. u ranu zoru stigla na otok Vis.¹⁵

Dana 23. svibnja, nakon što je prva skupina igrača uspjela doći na otok Vis, upućen je i drugi poziv. Pozvana su i sljedeća petnaestorica igrača: Ante Bakotić, Tonči Bonačić, ing. Fabjan Kaliterna, Ante Kesić, Vlado Kragić, Ivo Kurir i Josip Lin, koji su se nalazili u Splitu, te Ratko Kacijan, Zvone Kocetić Pićo, prof. Veljko Poduje, Gajo Rafanelli i Ivo Šuste, iz Zagreba, te Šime Milutin i Đuro Purišić, iz Dubrovnika.¹⁶

Naknadno je upućen i treći poziv preko Mjesnog NOO Splita dr. Petru Pjeru Nisiteu i Borisu Riggihiju. Nakon sretnog dolaska prve skupine na Vis, pojavile su se poteškoće oko prebacivanja druge i treće skupine jer su i okupatorske vlasti bile opreznije. Uspjeli su se prebaciti samo Ante Bakotić Bako (7. lipnja 1944.), a nešto kasnije i Đuro Purišić iz Dubrovnika.¹⁷

Po dolasku na Vis prva skupina od 14 igrača i nekoliko športskih djelatnika *Hajduka* priključila se Nogometnoj grupi XXVI. divizije. Dr. Šime Poduje u svom je dnevniku 3. svibnja 1944. zapisao: *Smjestili smo se na predjelu Marince Zemlje. Spavamo pod šatorima, a trpezariju smo uredili kod starog barbe Mihe Karuze.*

Nogometaši *Hajduka* su se udomačili u toj kući i napokon dobili pristojan smještaj. Za kuhara im je bio dodijeljen Ivan Skoko, dok je brigu o njihovu zdravlju vodila bolničarka Anđelka Ban. Ona je brinula i o njihovoj športskoj opremi, pogotovo dresovima. Revnosno je prala i krpala prve dresove koje su igrači nosili prilikom odigravanja nogometnih utakmica sa saveznicima.¹⁸

Na Visu se zatekao i Pave Dvornik, težak iz Splita. U svojim mladim danima bio je mornar na ratnim brodovima Austro-Ugarske Monarhije. Kako ga je na brodu zatekao Prvi svjetski rat, morao je umjesto četiri godine odslužiti osam godina. Boraveći u Puli, Trstu, Rovinju, na Kvarnerskim otocima i ostalim dijelovima Jadrana naučio je bio dobro njemački i talijanski, što mu se nakon toliko godina vratilo kao dobro, jer je mogao raditi u partizanskoj logistici. Naime bio je zadužen za opskrbu partizanskih jedinica potrebnim materijalom i hranom. Na Visu je uspostavljena tzv. Etapna stanica u koju je iz Italije dovožen i skladišten različiti materijal, oružje i hrana za ratovanje partizanskih jedinica. Pomoć su isporučivali saveznici u zajedničkoj borbi protiv Nijemaca i njihovih saveznika. Ta se oprema s Visa prebacivala brodovima na

kopno i isporučivala partizanskim jedinicama u unutrašnjosti. Jedan od čestih putnika prema Italiji bio je i Pave Dvornik, koji je bio zadužen za ugovaranje ovih pošiljki saveznika na otok Vis. Na tim je putovanjima doživio mnoge opasnosti i nedaće. Nijemci su 2. prosinca 1943. žestoko napali i bombardirali luku Bari, kako bi onesposobili saveznike u njihovu nastojanju da pomognu partizane u Jugoslaviji. Pave je jedva izvukao živu glavu i njegov se brod uspio izvući iz luke.

Pave Dvornik se u Etapnoj stanici dosta družio s igračima i članovima uprave *Hajduka*. U jednom razgovoru Luka Kaliterna ga je zamolio da se pobrine za nove uniforme Hajdukovih igrača, kako bi primjereno izgledali u javnosti. Luka Kaliterna je, inače, do dolaska *Hajduka* na Vis, boravio u bazi Maglie (južna Italija) i pomagao partizanski pokret. Nakon nekog vremena svi igrači *Hajduka* bili su odjeveni i dotjerani kao manekeni. Pave Dvornik je bio više nego zadovoljan obavljenim poslom.¹⁹

Prvi trening održan je 6. svibnja 1944. u znaku priprema povijesne Skupštine, koja se trebala održati dan kasnije. Viška riva je tog 7. svibnja godine 1944. osvanula okićena cvijećem i zastavama. Dvorana Narodnog doma bila je svečarski ukrašena. Svoja mjesta zauzeli su predstavnici ZAVNOH-a, Oblasnog narodnooslobodilačkog odbora i Oblasnog komiteta Komunističke partije Hrvatske za Dalmaciju, kao i predstavnici XXVI. divizije i ostalih partizanskih jedinica. Prisutni su bili i predstavnici savezničkih vojnih misija, među kojima i Randolph Churchill, sin britanskog premjera Winstona Churchilla. Skupština je započela izvođenjem himne *Lijepa naša*, kako bi nakon toga sve prisutne u ime oblasnih rukovodstava Dalmacije pozdravio dr. Jerko Radmilović. Glavni izvještaj na Skupštini pročitao je Janko Rodin, inače predsjednik *Hajduka* do njegovog raspuštanja godine 1941. U uvodnom dijelu referata Janko Rodin je podsjetio prisutne na športaše koji su izgubili život u borbi za slobodnu Dalmaciju, Hrvatsku i Jugoslaviju. Posebno se prisjetio nogometaša Radničkog sportskog kluba *Split* koji su među prvima stavili svoje živote na oltar domovine. U ime *Hajduka* i cijele sportske Dalmacije Janko Rodin je pročitao pozdravno pismo predsjedniku Nacionalnog komiteta oslobođenja Jugoslavije i vrhovnom komandantu Narodnooslobodilačke vojske Josipu Brozu Titu. Na kraju je pročitana dirljiv tekst *Pozdrav Splitu našem rodnom gradu sa oslobođenog teritorija*, koji je bio tiskan kao letak. Na letku je pisalo:

POZDRAV SPLITU

našem rodnom gradu sa oslobođenog teritorija

Tvoj "Hajduk", prvi predstavnik sportske Dalmacije, koji ti je pronio slavu kroz 33 države i 4 kontinenta, nalazi se danas, nakon trogodišnjih fašističko-ustaških progona, na slobodi – na oslobođenom teritoriju i na dan Sv. Duje, tvog patrona, obnavlja se u okrilju Narodnooslobodilačke borbe, da nastavi kročiti putem nove slave i veličine, slobodan u slobodnom sportu.

Tvoj ljubimac nije više mogao trpiti švapsko-ustaški zulum, jer nije htio služiti ugnjetaćima borbenog, mučeničkog, hrvatskog Splita i cijelog hrvatskog naroda u Jugoslaviji, te je izabrao put slobode, časti, ponosa i slave, osuđujući i prezirući izbjegličku izdajničku vladu sa kraljem i Mačekovu kliku.

Ni progoni obitelji igrača, kojih su se latili švapsko-ustaški bezumnici i zločinci, ne će nas slomiti. Mi kročimo vedra i ponosna čela u slobodi i slobodni, da i putem sporta doprinesemo svoj obol za našu svetu Narodnooslobodilačku borbu.

Naš mili Split, junački grade, mi ćemo ti se skoro povratiti, ali onda pogani tuđin i njegove sluge neće više gaziti naše sveto tlo. Rodni grade naš! Kako smo do sada savjesno i odlučno ispunjavali naš sportski poziv, učinit ćemo tim više sada kada suviše kao borci NOVJ zastupamo našu svetu Narodnooslobodilačku borbu, koja žrtvama svojih ponajboljih sinova i kćeri stvara slobodnu Hrvatsku u novoj, sretnijoj, demokratskoj, federativnoj Jugoslaviji.

Ne boj se, Split, ne ćemo te osramotiti, već ćemo se ponovo vratiti natrag, ponosni da smo i mi sa svoje strane doprinijeli sve, što je bilo u našoj moći za tvoju slobodu, slobodu hrvatskog naroda i svih naroda Jugoslavije.

Grade naš! Pozdravljamo te sa ove naše historijske skupštine, ponosni da smo tvoji sinovi, jer su tvoje žrtve u ovoj svetoj borbi za oslobođenje već postale legendarne. Tvoje žrtve i tvoja hrabrost, kao i žrtve i hrabrost tvojih sinova i kćeri, bit će nam putokaz u našem daljnjem radu.

Zavjetujemo ti se, da ćemo sve poduzeti, što je u našoj moći da naš doprinos Narodnooslobodilačkoj borbi bude što veći i što značajniji, a pod vodstvom Nacionalnog Komiteta na čelu sa najvećim sinom hrvatskog naroda – maršalom Josipom Brozom - Titom.

Našem rodnom gradu – porobljenom, ali nikad pokorenom Splitu, naš borbeni pozdrav

Smrt fašizmu – Sloboda narodu!

7. svibnja 1944.

UPRAVA HŠK "HAJDUK" - SPLIT

Poslije čitanja izvještaja održan je kraći kulturno-zabavni program u kojem su sudjelovali i igrači *Hajduka*. Oni su otpjevali nekoliko dalmatinskih i partizanskih pjesama, a zatim je kazališna skupina iz Visa izvela nekoliko recitacija i pjesama. U kulturno-zabavnom programu nastupio je i nogometaš *Hajduka* Ivo Peršić koji je, uz pratnju gitare, otpjevao arije iz Tijardovićevih opereta *Mala Floramye* i *Splitski akvarel*. Nakon svečarskog dijela rad Skupštine nastavljen je radnim, te je izabrana Uprava novog *Hajduka*. U upravu su izabrani: Janko Rodin, kao predsjednik, Luka Kaliterna i Vicko Krstulović, kao potpredsjednici, Dušan Stipanović Gusina, kao tajnik, te kao članovi: Vinko Dujmić, Dušan Brkić, Vice Buljan, Drago Gizdić, Ante Jurjević Baja, dr. Šime Poduje, Jerko Radmilović, Mario Righi i dr. Miloš Žanko. Nešto kasnije ta je Uprava reorganizirana pa je nastavila raditi u sastavu: Janko Rodin, predsjednik, Živko Drašković, tajnik, te članovi Ljubo Benčić, Leo Lemešić, Jozo Matošević, dr. Šime Poduje, Anđelko Marušić i Vinko Dujmić, a nakon nekog vremena bili su još kooptirani Vojko Andrijašević i Hrvoje Čulić. Za trenere momčadi bili su izabrani Ljubo Benčić i Leo Lemešić, a za kapetana Jozo Matošić. Ta Svečana skupština završila je himnom *Hej Slaveni* koju su pjevali svi prisutni predstavnici Skupštine i ostali partizani.²⁰

Momčad *Hajduka* bila je organizirana kao vojnička jedinica, smještena u zaseoku Marinje Zemlje. Igrači su imali dnevni raspored kojeg su se morali držati. Svaki pojedini igrač imao je, osim treninga, i neko zaduženje kao vojnik. Nakon šest dana od održane povijesne Osnivačke skupštine HŠK *Hajduk* je 13. svibnja 1944. odigrao i svoju prvu utakmicu. Na improviziranom igralištu pokraj aerodroma suprotstavila mu se momčad britanske vojne jedinice *Queen's Regiments*. Pred nekoliko tisuća pripadnika partizanske i britanske vojske *Hajduk* je uvjerljivo pobijedio rezultatom 7 : 1. HŠK *Hajduk* nastupio je u sastavu: Ivo Alujević, Branko Bakotić, Miljenko Batinić, Dušan Bjelanović, Hrvoje Čulić, Slavko Luštica, Vlado Kaliterna, Frane Matošić, Jozo Matošić, Ive Radnoviković i Veljko Šubašić. Golove su postigli Frane Matošić 3, te po jedan Miljenko Batinić, Veljko Šubašić, Ivo Alijević i Ive Radnoviković. Zanimljivo je da je na ovoj utakmici, stjecajem okolnosti, prvi put sudio Leo Lemešić, koji je tako započeo svoju uspješnu sudačku karijeru.²¹

Do odlaska u Italiju momčad *Hajduka* odigrala je još tri utakmice sa savezničkim momčadima. Osim jedne neriješene utakmice s tvrdim *Škotskim komandosima* u ostale dvije mladići u bijelim majicama ostvarili su pobjede. Do

odlaska u Italiju tijekom mjeseca svibnja stigli su još neki igrači na otok Vis. Među prvima stigao je Ljubomir Kokeza, koji je u međuvremenu bio delegat na II. kongresu USAOJ-a u Drvaru, Živko Drašković, Anđelko Marušić, kao ranjenik iz Bosne i Hercegovine, i Ozren Nedoklan, nakon preboljene upale pluća. Posljednju utakmicu na Visu *Hajduk* je odigrao 28. svibnja 1944. protiv momčadi *Škotskih komandosa*, a 2. lipnja krenuo brodom *Bakar* na drugu stranu Jadrana. Momčad *Hajduka* bila je smještena u predgrađu Monopolija u jednom napuštenom dvorcu. Nakon nekog vremena, 19. lipnja 1944., premješteni su u Gravinu. Uspostavljen je kontakt sa saveznicima i počele su se dogovarati prve utakmice.²²

Zanimljivo je da se momčad HŠK-a *Hajduk* tek nakon utakmice u Gravinu 13. kolovoza 1944. protiv Britanskog garnizona *Ortanuova* (pobjeda rezultatom 5:1), počela pojavljivati s novim imenom, *HŠK Hajduk - NOVJ* (Narodnooslobodilačka vojska Jugoslavije). Novo se ime pojavilo na plakatima i dokumentima vezanim za odigravanje idućih utakmica u Italiji. Nakon 10. rujna 1944., kada je odigrana utakmica protiv *Britanskog garnizona* u Traniju (pobjeda rezultatom 3:1) ostaje "samo" naziv *Hajduk - NOVJ*. Poslije se u Dnevnoj zapovijedi od 23. svibnja 1945. prvi put spominje naziv *Hajduk - JA* (Jugoslavenska armija).²³ Momčadi *Hajduka NOVJ* tijekom boravka u Italiji pridružili su se igrači Lujo Klemen, Ervin Katnić i Tonči Radovniković.²⁴

Za vrijeme boravka u Italiji *Hajduk* je odigrao 26 utakmica. Svakako najveća i najpoznatija, koja je odjeknula ratnom Europom, bila je ona odigrana u Bariju 23. rujna 1944. protiv Vojne reprezentacije Velike Britanije, pred 40 tisuća gledatelja. Pri organiziranju ove utakmice pomogao je Stan Cullis, inače centarhalf *Wolverhamptona*, koji je bio zadužen za sportske djelatnosti britanskih vojnika u Italiji. Toga 23. rujna 1944. u Bariju su na teren nogometnog stadiona *Stadio della Vittoria* istrčale momčadi u sljedećim sastavima:

Vojna reprezentacija Velike Britanije (*British Services XI*): Renny (*St. Mirren*), Andy Beatty (*Preston*), Malpass (*Fulham*), Collier (*Aberdeen*), Stan Cullis (*Wolverhampton*), James Merphy (*West Bromwich*) Tom Finney (*Preston*), Bryn Jones (*Arsenal*), Georg Wilkins (*Bredford*), Jimmy Rudd (*Manchester City*) i Willi Strauss (*Aberdeen*).

Hajduk - NOVJ (*Jugoslav National Liberation Army XI*): Petar Brkljača, Ljubomir Kokeza, Jozo Matošić (kapetan), Slavko Luštica, Dušan Bjelanović,

Branko Bakotić, Ivo Alujević, Ervin Katnić, Miljenko Batinić, Frane Matošić i Ivo Radovniković.

Momčad *Hajduk – NOVJ* izgubila je ovu utakmicu rezultatom 7:2. Svako da je tako visokom porazu kumovala malarija koja je nekoliko dana prije te povijesne utakmice, načela igrača *Hajduka*. U prvom poluvremenu *Hajduk* je odigrao časnio, dok je imao snage da parira odličnim igračima Velike Britanije. Golovima Miljenka Batinića i Frane Matošića držao se rezultat 3:2. U drugom poluvremenu nestalo je snage i britanski reprezentativci preuzeli su inicijativu u igri te postigli još četiri pogotka.²⁵ Ipak, bila je to velika pobjeda *Hajduka* u promicanju prijateljstva i slobodarskih ideja. Dogovorena je i uzvratna utakmica *Hajduka* i *Reprezentacije britanske vojske* do koje će doći 26. prosinca 1944. u oslobođenom Splitu. Momčad *Hajduka* uspjela se revanširati svojim športskim rivalima pobjedom od 1:0, pred oko osam tisuća gledatelja. Jedini pogodak na pas Ive Alujevića postigao je legendarni Frane Matošić.²⁶

Obnova HŠK-a *Hajduk* imala je, osim političkog, i športskog odjeka, posebno nakon oslobođenja Splita 26. listopada 1944. Po ugledu na *Hajduk – NOVJ* i ostali splitski klubovi počinju s obnavljanjem te ističu imena i atribucije koje su imali prije raspuštanja godine 1941. Ratni *Hajduk* je od 7. svibnja 1944. do 23. listopada 1945. nastupio na tri kontinenta (Europa, Afrika i Azija), posjetio sedam država (Jugoslavija, Italija, Malta, Egipt, Palestina, Libanon i Sirija). Svoje utakmice odigrao je u 44 grada i prevalio više od 30 tisuća kilometara. Prva momčad odigrala je 90 utakmica, od kojih je 74 pobijedila, 9 igrala neriješeno, a 7 utakmica izgubila. Druga postava *Hajduka – NOVJ*, tzv. B-momčad odigrala je 23 utakmice, ostvarila 17 pobjeda, 3 igrala neriješeno i 3 izgubila. Ukupna gol razlika bila je 522:145 u korist *Hajduka – NOVJ*.²⁷

Za postignute rezultate i zasluge u tijeku Narodnooslobodilačke borbe maršal Tito odlikovao je momčad *Hajduka* već u rujnu godine 1945. *Ordenom zasluga za narod sa srebrnim vijencem*, a poslije i *Ordenom bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem*. Na kraju gostovanja *Hajduka* u svibnju 1945. u Libanonu, francuski armijski general Humblot odao je klubu veliko priznanje. Na oproštajnom primanju taj je visoki francuski vojni časnik predao *Hajduku* diplomu kojom je proglašen *Počasnom sportskom momčadi slobodne Francuske*.²⁸

Ovo su značajne stranice *Hajdukove* športske povijesti, koje treba sačuvati i predočiti budućim naraštajima kao primjer odanosti i ljubavi prema svom Splitu i Dalmaciji.

BILJEŠKE

- 1 Toni Petrić: *Šport u Splitu za vrijeme rata 1941.-1944. g.*, 2008.g. – rukopis u Muzeju športa u Splitu, Getadićeva 13.
- 2 Ibid.
- 3 Ibid.
- 4 Ibid.
- 5 Ibid.
- 6 Ibid.
- 7 Ibid.
- 8 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*. Split. 1974. 17.
- 9 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*. Split, 1974. 18.
- 10 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*. Split, 1974. 18, 19, 20.
- 11 Toni Petrić: *Doprinos Hajduka u afirmaciji NOB-a i AVNOJ-ske Jugoslavije*, 1988., rukopis u Muzeju športa u Splitu u osnivanju, Getadićeva 13.
- 12 Ibid.
- 13 Državni arhiv u Splitu, kutija HAJD 69/5.
- 14 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*. Split. 1974. 29; *Je nam lipo bilo u partizane*, Slobodna Dalmacija, Split, 1. rujna 2003. (razgovor novinara Milorada Bibića i Frane Duplančića Kote).
- 15 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*. Split, 1974., 31-35.
- 16 Državni arhiv – Split, kutija HAJD 69 /16.
- 17 Toni Petrić: *Šport u Splitu za vrijeme rata 1941.- 1944. g.*, 2008. g. - rukopis u Muzeju športa u Splitu, Getadićeva 13.
- 18 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*, Split, 1974., 39.
- 19 Slavomir Dvornik: osobna sjećanja - 2009. g., sin Pave Dvornika, jednog od sudionika obnove Hajduka na otoku Visu.
- 20 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*, Split, 1974., 39-44.
- 21 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*, Split, 1974., 49-51.
- 22 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*, Split, 1974., 55-60.
- 23 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*, Split, 1974., 55-60.
- 24 Toni Petrić: *Doprinos Hajduka u afirmaciji NOB-a i AVNOJ-ske Jugoslavije*, 1988., rukopis u Muzeju športa u Splitu u osnivanju, Getadićeva 13.
- 25 Ibid.
- 26 Srećko Eterović: *Ratnim stazama Hajduka*, Split, 1974., 86 i 87.
- 27 Toni Petrić: *Ratni Hajduk*, 2008. - rukopis u Muzeju športa u Splitu u osnivanju, Getadićeva 13.
- 28 List Hajduk br. 282, kolovoz / rujna 1984., *Počasna momčad Slobodne Francuske*, 12.

65TH ANNIVERSARY OF HAJDUK FOOTBALL CLUB REVIVAL
ON THE ISLAND OF VIS

Summary

The Italian occupation of the city of Split in 1941 marked the end of all sporting activities in the city. Only a few friendly football matches were played between the local clubs in the period between 9th and 12th May. All clubs in Split declined several favourable offers by the Italian authorities to participate in the Italian championships. Therefore, on 19th May 1941, the governor of Dalmatia, Giuseppe Bastianni, officially proclaimed all Split clubs, that were not, at the time, supportive of the Fascist Party, illegal and, thus, nonexistent. The bilingual order number 13, was issued in the journal *Službeni list Namjesništva Dalmacije, issue no. 2*, dated to 1st August 1941. This act marked the official end of all sporting activities in the city. After a number of failed attempts to revive the activity they originally stopped, the Italian authorities announced, in the daily newspaper *Il popolo di Spalato*, on 31st May 1941, their intention of establishing five Italian sports clubs. They were, as follows: *Societa Nuoto Juventus Spalato (ex-Jadran)*, *Societa Calcio Spalato (ex-Hajduk)*, *Societa Conottieri Dalmazia Spalato (ex-Gusar)*, *Societa Tennis Firule Spalato (ex-Jugoslavenski tenis klub Split)* and *Circolo della Vela Adria (ex-Labud)*.

Establishing the aforementioned clubs was an end in itself. In other words, sporting activities remained dormant until the Italian capitulation in 1943, that is, until the era of the Independent State of Croatia. Split was under its rule from 26th September 1943 to 26th October 1944. In this rather a short period, only two football matches were played. The first one was played on 21st May 1944, between *Hrvatska mornarica (Croatian Navy)* and *Njemačka postrojba (German Squad)*. *Hrvatska mornarica* lost by a score of 3 to 2. The second match was played on 23rd July 1944 between *Mornarička posada Split (Split Naval Crew)* and *Sinjsko podhvatno zapovjedništvo (the Sinj Town Command)*. *Sinjsko podhvatno zapovjedništvo* won by a score of 2 to 0. In 1943/1944, in Zagreb, and yet without success, several efforts were noted to reestablish the *Hajduk club*.

The Partisans, however, succeeded in reestablishing the activities of *Hrvatski športski klub Hajduk (the Croatian Sports Club Hajduk)* within only one month. After a preliminary meeting, that was held on 9th April 1944 in Vrdovo near Sinj, doctor Šime Poduje managed to gather 14 players in only 28 days. Within the same period, and with the assistance of the supporters of the Partisan movement, he also succeeded in organizing their transport from Split to the free territory of the island of Vis. There, the foundation meeting of HŠK Hajduk was held on 7th May 1944. The partisan and allied forces military representatives witnessed this important event. Randolph Churchill, the son of the British Prime Minister Winston Churchill, was among them, as well. After it had been founded, Hajduk played three matches on Vis and then sailed off to Bari in Italy. The players were located in Monopoli base first and then relocated to the partisan military camp Gravina, in the south of Italy. The players of *HŠK Hajduk NOVJ (NOVJ-Yugoslav National Liberation Army)* were regularly trained there. In this period, 26 matches with the allied forces football teams were played.

Certainly the most spectacular match was played in Bari, on 23rd September 1944, in front of 40000 spectators. It was the biggest sporting event ever in the occupied Europe. The teams consisted of the following players:

BRITISH SERVICES XI. : Renny (St. Miren), Andy Beatty (Preston), Malpass (Fulham), Collier (Aberdeen), Stan Cullis (Wolverhampton), James Merphy (West Bromwich), Tom Finney (Presto), Bryn Jones (Arsenal), Gerog Wilkins (Bredford), Jimmy Rudd (Manchester City) and Willi Strauss (Aberdeen).

YUGOSLAV NATIONAL LIBERATION ARMY XI.: Petar Brkljača, Ljubomir Kokeza, Jozo Matošić, Slavko Luštica, Dušan Bjelanović, Branko Bakotić, Ivo Alujević, Ervin Katnić, Miljenko Batinić, Frane Matošić and Ivo Radovniković.

Hajduk NOVJ lost by a score of 7 to 2, one of the reasons being the fact that its players had not fully recovered from malaria. And yet, this significant match was a symbol of friendship and alliance. Since then, the Partisans were treated with respect.

The return match between *British Services XI* and *Hajduk NOVJ* was played in the liberated city of Split, in front of 8000 spectators, on 26th December 1944. *Hajduk NOVJ* won by a score of 1 to 0. Frane Matošić scored the only goal.

In the period between 7th May 1944 and 23rd October 1945, the *Hajduk NOVJ* team, as ambassador of friendship and alliance, played matches on 3 continents (Europe, Asia, Africa) and in 7 countries (Yugoslavia, Italy, Malta, Egypt, Syria, Lebanon, Palestine). The team travelled 30000 km and played matches in 44 towns. In the overall number of 90 matches, *Hajduk NOVJ* won 74 and lost 7 matches. 9 matches ended in a draw. The club received many awards for its success in sport and politics. Among the most notable ones were two awards: the first was received from Marshal Josip Broz Tito. The second one was a prestigious French award received in Lebanon, in May 1945: the club was acclaimed as *honourable sporting team of free France*. These glorious moments of the *Hajduk* club past must never be forgotten. They must be a constant reminder of both freedom-loving ideas and love of Split and Dalmatia.

Igrači Hajduka – NOVJ nakon zakletve 14. svibnja 1944. na otoku Visu.

U prvom redu čuče: Frane Duplančić Kota, Dražen Martić, Ive Radovniković, Ozren Nedoklan Cina, Mladen Berković, Živko Drašković i Zlatko Ferić. U drugom redu stoje: Ljubo Benčić, Miljenko Krstulović,

Frane Matošić, Vlado Kaliterna, Dušan Bizjak, Branko Bakotić, Marko Vušković, Hrvoje Čulić, Bonaventura Parić, Ante Antonini, Vinko Jelaska, Žarko Zelić i Veljko Šubašić. U trećem redu stoje: Ivo Peršić, Slavko Luštica, Zdenko Zelić, Jozo Matošić i Petar Brkljača. U četvrtom redu: Dušan Bjelanović, Ljubomir Kokeza, Ivo Alujević, Miljenko Batinić, i partizan Čulić (simpatizer Hajduka).

Igrači i članovi uprave HNK-a Hajduk u Monopoliju (južna Italija) 7. lipnja 1944.

Stoje slijeva: Dušan Stipanović Gusina, Vinko Jelaska, Slavko Luštica, Mladen Berković, Dušan Bizjak, Zdenko Zelić, Ivo Peršić, Marko Vušković, Miljenko Batinić, Jozo Matošić, Branko Bakotić, Hrvoje Čulić, Dušan Bjelanović, Petar Brkljača, Frane Duplančić, Ljubomir Kokeza, Veljko Šubašić, Janko Rodin, Bonaventura Parić, Frane Matošić, Bartul Čulić, Žarko Zelić, Vlado Kaliterna i Ljubo Benčić. Čuče slijeva: dr. Šime Poduje, Dražen Martić, Ozren Nedoklan, Leo Lemešić, Ivo Radovniković, Živko Drašković, Anđelko Marušić, Anđelka Ban (bolničarka), Ante Antonini, Ivan Skoko (kuhar), Ivo Alujević i Miljenko Krstulović.

Počast podizanju zastava i sviranju himni prije početka utakmice u Bariju 23. rujna 1944., kada se "Hajduk" – NOVJ suprotstavio Reprzentaciji britanske vojske.

Prije početka utakmice u Bariju vide se slijeva:

Živko DRAŠKOVIĆ – predratni prvotimac Hajduka i komesar ratnog Hajduka.

dr. Šime PODUJE – tehnički rukovodilac Hajduka – NOVJ, poručnik u ratno vrijeme, po struci pravnik i jedan od najpopularnijih igrača i sportskih djelatnika u dugoj povijesti Hajduka. Kao predratni prvotimac odigrao 226 utakmica u dresu Hajduka. Umro 1966. g.

Luka KALITERNA – legendarni trener, član uprave ratnog Hajduka. Kao vratar odigrao 160 utakmica u dresu Hajduka. Umro 1984.

Mihovil TARTAGLIA – istaknuti diplomat i član Misije Vrhovnog štaba NOV i POJ u Bariju. Bio je pukovnik u redovima partizanske vojske. Umro je u Zagrebu 1971. g.

Leo LEMEŠIĆ - prije rata bio je prvotimac Hajduka 491 put i postigao je 455 pogodaka. Bio je i reprezentativac stare Jugoslavije. U momčadi Hajduka – NOVJ bio je stručni referent. Nakon rata bio je poznati međunarodni nogometni sudac. Umro je 1978. g.

Branko POLJANAC – komandant Baze NOV I POJ u Bariju, general major, predratni časnik, prvoborac, načelnik Štaba I. korpusa i član Vrhovnog štaba. Umro poslije rata u Beogradu.

Andelko MARUŠIĆ – predratni prvotimac Hajduka sa 394 utakmice i reprezentativac stare Jugoslavije 16 puta. Tijekom rata bio je ranjen tako da nije mogao igrati za Hajduk NOVJ. Umro 1984. g.

Janko RODIN – predratni i ratni predsjednik Hajduka – NOVJ, prvotimac sa 251 utakmicom i reprezentativac stare Jugoslavije 4 puta. Umro 1974. g.

Burno pozdravljeni od strane 40 tisuća savezničkih i partizanskih vojnika na teren u Bariju su 23. rujna 1944., malo prije 16 sati, izašle momčadi Hajduka – NOVJ i Reprezentacije britanske vojske. Igrači Hajduka bili su u bijelim majicama, a na prsima su nosili zastavu nove Jugoslavije. Nasupili su u sastavu: Petar Brkljača, Ljubomir Kokeza, Jozo Matošić (kapetan), Slavko Luštica, Dušan Bjelanović, Branko Bakotić, Ivo Alujević, Ervin Katnić, Miljenko Batinić, Frane Matošić i Ivo Radovniković.

Detalj s utakmice koju je HŠK Hajduk – NOVJ kao reprezentacija nove Jugoslavije odigrao u Bariju 23. rujna 1944. protiv Reprezentacije britanske vojske.